

บทคัดย่อ

ชื่อโครงการวิจัย : การบูรณาการการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการเพื่อ
ท้องถิ่นในการเพิ่มศักยภาพของเกษตรกร โดยการนำวิธีการ
ทางบัญชีเพื่อพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้วิจัย : นางจุฬามาส พันธุ์ณรงค์

ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2545 ถึง 31 กรกฎาคม 2546

สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อท้องถิ่น มีภารกิจหลัก 3 ประการ คือ การสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ แต่ด้วยข้อจำกัดหลายประการ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติการดังกล่าวให้ครบสมบูรณ์ได้ และจากปัญหาของธุรกิจชุมชนในปัจจุบัน บัญชีคือ ปัญหาหลักประการหนึ่งที่เกษตรกรในชุมชนต้องการแก้ไขปัญหามีการพัฒนาความรู้เพื่อให้สามารถจัดทำบัญชีได้เองในอนาคต รวมทั้ง สามารถนำข้อมูลทางบัญชีมาเป็นสิ่งประกอบการตัดสินใจสำหรับกลุ่มธุรกิจต่อไป จึงเกิดโครงการบูรณาการการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการเพื่อท้องถิ่นในการเพิ่มศักยภาพของเกษตรกร โดยการนำวิธีการทางบัญชีเพื่อพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขต จ.เชียงใหม่ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาหลักการ และวิธีการพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการเพื่อท้องถิ่น

2. เพื่อให้ผู้วิจัย นักศึกษา และเกษตรกรได้เรียนรู้และพัฒนาความรู้ทางบัญชีร่วมกัน โดยสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงในสังคม

3. เพื่อให้ นักศึกษาและเกษตรกรตระหนักถึงความสำคัญ และประโยชน์ของวิธีการทางบัญชี เกิดการเรียนรู้วิธีการทางบัญชี และสามารถนำมาใช้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมทั้ง การดำเนินธุรกิจทางการเกษตร และสามารถวิเคราะห์ผลการลงทุนได้

มีการใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยประยุกต์และการวิจัยและพัฒนา โดยเน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีการบูรณาการรายวิชาบัญชี 5 รายวิชาเป็นฐานความรู้ เพื่อนำไปปฏิบัติจริงในชุมชน และบูรณาการนักศึกษาร่วมโครงการวิจัย และในส่วนของข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย กลุ่มประชากรประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักศึกษาแขนงวิชาบัญชีที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ โดยคัดเลือกแบบเจาะจงจำนวน 10 คน และกลุ่ม

เกษตรกรที่รวมกลุ่มเป็นธุรกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองและอำเภอใกล้เคียง ได้มาโดยวิธีเจาะจง 5 กลุ่ม จำนวน 236 คน เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบประเมินผล แบบการคำนวณต้นทุน ผลตอบแทน และการศึกษาจากเอกสาร การสนทนากลุ่ม การสังเกต การประเมิน มีการดำเนินการ 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการวิจัย ที่มีการศึกษาสถานการณ์ในอดีต เกี่ยวกับภารกิจของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ และศึกษาปัญหาหลักที่เกิดขึ้นในธุรกิจชุมชน ระยะดำเนินการวิจัย มีการสอบถามความเห็นอาจารย์และนักศึกษาแขนงวิชาการบัญชี เกี่ยวกับการนำความรู้ทางบัญชีเข้าไปช่วยเหลือธุรกิจชุมชน มีการเลือกกลุ่มธุรกิจชุมชนและกลุ่มเป้าหมายจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในช่วงก่อนการวิจัย มีการออกแบบเอกสารและพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในแต่ละกลุ่ม ระหว่างนั้น มีการตรวจสอบการบันทึกบัญชีและแนะนำให้กลุ่มธุรกิจชุมชนในการตรวจสอบซึ่งกันและกัน รวมทั้ง มีกิจกรรมเสริมเพื่อกระตุ้นให้การบันทึกบัญชีเป็นไปอย่างต่อเนื่อง หลังจากนั้น ได้มีการคำนวณต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจชุมชน มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัดในแต่ละกลุ่มชุมชน หลังจากกระบวนการวิจัยครบกำหนดตามระยะเวลาได้มีการเปรียบเทียบความรู้นักศึกษาที่ร่วมทีมวิจัยและไม่ได้ร่วมทีมวิจัย มีการติดตามผลและสรุปผลโครงการ และมีการถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชนอื่น ๆ ต่อไป ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักการและวิธีการบูรณาการ คือ การยึดปรัชญาและภารกิจของสถาบัน โดยมีการบูรณาการการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการแก่ชุมชน เพื่อให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สามารถทำงานวิจัยได้ในภาระงานปกติ และมีการบูรณาการนักศึกษาและรายวิชาบัญชี เพื่อนำไปปฏิบัติการจริงในชุมชน โดยยึดปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในท้องถิ่น (Community – Based Problem) เป็นที่ตั้ง มีการใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ทำให้กิจกรรมในระหว่างที่วิจัยถูกขับเคลื่อนไปด้วยดี ในระหว่างนั้น ผู้วิจัยได้แทรกกิจกรรมเสริม เพื่อเป็นการกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายมีความสนใจอยากพัฒนาและแก้ไขปัญหาให้สำเร็จตามที่ตั้งใจ

2. ปัจจัยและเงื่อนไขการบูรณาการให้ประสบผลสำเร็จ คือ การสนับสนุนจากสถาบัน, ความร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมาย, เนื้อหาสาระวิชาที่ใช้ในการบูรณาการ และเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย โดยมีเงื่อนไขคือ กิจกรรมที่เกิดขึ้นต้องได้รับการยอมรับจากทีมวิจัย

3. การเปลี่ยนแปลงเชิงพัฒนาการของนักศึกษาที่ร่วมโครงการ คือ ด้านความรู้ นักศึกษามีการเรียนรู้จากของจริงและสามารถปฏิบัติได้จริง ถึงแม้จะยังไม่ผ่านการเรียนมาก็ตาม ด้านพฤติกรรม นักศึกษามีการทำงานที่เป็นระบบ มีการวางแผนงานล่วงหน้า มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ด้านจิตใจ มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน มีความผูกพันกับชุมชนบ้านเกิด มีความภาคภูมิใจในการได้เข้าไปช่วยเหลือชุมชน รู้สึกถึงการเป็นเจ้าของท้องถิ่น รู้สึกอยากแก้ไข ปัญหาและพัฒนาถิ่นที่อยู่ของตน ในส่วนของเกษตรกร มีการพัฒนาความรู้ทั้งในเรื่องบัญชี ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจชุมชน ด้านพฤติกรรม มีการนำข้อมูลที่ได้รับจากการร่วม โครงการมาเปลี่ยนแปลงกลุ่มของตนในทางที่ดีขึ้น มีการตรวจสอบบัญชีซึ่งกันและกัน และในด้านจิตใจ ที่มีความรู้สึกคุ้นเคย ผูกพันกับทีมวิจัย และสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ซึ่งเป็นความผูกพันระยะยาวต่อไป

ABSTRACT

Research Project Title : **The Integration of Teaching, Research and Academic Services for Improvement the Villager's Potential by Using Accounting Methods for Community Business Development in Chiangmai Province.**

Author : **Mrs. Jutamas Punnarong**

Funding supported by The Thailand Research Fund Regional Office

Period of research : one year from 1 August 2002 to 31 July 2003

Chiang Mai Rajabhat Institute (CMRI), the institute for locality, which has three main missions, teaching, researching and academic service to the community. According to limited conditions, this institute cannot operate these three missions completely. Accounting is one of the main problems of the community business, which this problem could not be solved by agriculturists in the community. As a result, the project of integrating all teaching, researching and academic service to the community by enhancing agriculturists ability in terms of using accountancy methodology to develop the community business in Chiang Mai province. The purposes of this research are to study the principle and the method of how to integrate teaching, researching and academic service to the community. So that students and agriculturists can be aware of the importance of accounting, and can operate by themselves. Combined applied research and research and development methodology has been used, focusing on the Participatory Action Research (PAR). Five accounting courses in Accounting Program have been integrated to be the basic knowledge for operating the accounting in the community. For quantitative data, the statistical values such as percentage and mean have been used. Populations comprised of two

groups, the first one are 10 students majoring accounting whom voluntary attended this project, they were purposively selected. Another group is 236 agriculturists in 5 community groups. The experimental are questionnaire, interviewing, testing evaluation, documentary study, group discussion and observation. This study consists of three important periods. The first one is the pre-research period. At this period, the study of CMRI's staffs working load and the problems about the accounting in the community business has been studied. The second period was the study of the interview about the implementation of accounting in the community business from both accounting lecturers and students at CMRI. Then, the groups of community business and target group were selected. Community business groups have been advised on how to check their accounting records among themselves. Supplementary activities have been used continuously in order to motivate the record in the accounting system. Cost and revenue for community business have also been calculated. Strength, weakness, opportunity and limitation of each community groups have been analyzed. The last period of the research, knowledge comparison between students who has participated in this research and who have not has been carried out. Pursuing the result and the project conclusion have been conducted.

The finding of this research are as followed;

1. The integration's principle and method must follow the philosophy and the mission of the institute (CMRI), which means that teaching, researching and the academic service to the community must be thoroughly integrated. Accounting lecturers and students can practice in the community comprehensively on the community-based problem. Participatory Action Research has been conducted to make activities continue well. Supplementary activities have been also used to motivate a target group to develop their interest and to solve their problems in the accounting system.

2. The Institute's support, target groups' collaboration, contents of the courses at CMRI, and the experimental instrument under the condition of PAR, all research activities must be accepted by all related parties.

3. The change of target groups' development, for students who have participated in this project will have a chance to develop their knowledge and learn how to do by themselves, even they have not been studies yet. For students' behavior, they can work systematically, have planned in advance and searching for supplementary knowledge. For their mind, they have extended their help both friends and agriculturists in the community. In addition, students were bonded to their hometown and proud of their ability that they could help and solve the community problems. For agriculturists, their knowledge of accounting has been developed, so they can practice by themselves. Also, the information from joining this project will be further exchanged and extended to others in the community. In addition, agriculturists have accustomed to the research team from CMRI.

4. Extended result of the research, researched had have a chance to get invited from other organizations to present about the research findings, includes lectures and training on implementing accounting in the community level. Agriculturists can pursued other groups to join in this project. Also, they have asked the government officials to allow researchers to arrange the training for the agriculturists representatives, whose come from 39 sub-districts of 18 districts in Chiang Mai province.